

door Henri Goldman (*)
27 februari 2020

Door een merkwaardig toeval was er, enkele dagen voor de polemiek uitbrak over het Aalsters carnaval en zijn antisemitische wagen in 2019, een universitaire polemiek ¹ over de kwestie Charlie-Hebdo. Ter herinnering: Charlie is internationaal bekend geworden door het overnemen van de fameuze ‘[Deense karikaturen](#)’, waardoor de redactie het mikpunt werd van het islamitisch terrorisme in januari 2015. Sindsdien houdt Charlie voet bij stuk en blijft gelijkaardige karikaturen publiceren.

Behalve voor de bloedige afloop springen wat mij betreft de gelijkenissen tussen Charlie en Aalst in het oog.

Aan beide zijden vond men het verstandig om beelden te gebruiken die, terecht of ten onrechte, kwetsend zijn voor een bevolkingsgroep, in het ene geval de Joden, in het andere de Moslims. In beide gevallen heeft de mediatisering van de karikaturen, nog versterkt door de sociale netwerken, internationale reacties uitgelokt. Er werd betoogd in de straten van talrijke moslimlanden, met de zegen van de lokale dictaturen die verrukt waren over deze bliksemafleider, terwijl de Israëliëse regering officieel protesteerde tegen de splinter in het oog van een buur, maar de balk niet zag in zijn eigen oog.

Aan beide zijden werd geschermd met de vrije meningsuiting en het recht om met alles te lachen. Men foeterde tegen de ‘politieke correctheid’ van de nieuwe ayatollah’s die geen greintje humor hebben. Men nam het op voor de gezonde cultuur van de satire en de ironie eigen aan de Franse geest of aan de Vlaamse traditie, die allebei beweren geen taboes te kennen.

Aan beide zijden hebben sommigen willen klacht indienen tegen deze karikaturen omdat ze zouden aanzetten tot haat, maar zover is het niet gekomen, want de vrije meningsuiting is binnen ons recht zeer goed beschermd.

Aan beide zijden heeft men gezien dat de publieke opinie verdeeld reageerde, met uitgesproken standpunten. En er was geen gebrek aan commentaren uit het wereldje van de intellectuelen.

Complottheorie

Niettegenstaande de gelijkenissen waren het niet precies dezelfde standpunten die verdedigd werden aan de twee kanten. Sommige onvoorwaardelijke verdedigers van de vrije meningsuiting à la Charlie zijn dat niet langer in het geval van Aalst, waar ze oproepen tot censuur en repressie. Het verschil in benadering zal koren op de molen brengen van de volgelingen van Dieudonné ², die beweren dat de Joden ongenaakbaar zijn en die, zoals die professor emeritus van de UCL ³, eindeloos het complot-motto herhalen dat aan Voltaire wordt toegeschreven: “Als u wil weten wie de macht in handen heeft, vraag u dan af wie u niet mag bekritisieren.”

De antisemitische wagens in Aalst zijn onuitstaanbaar. De anti-islamitische karikaturen van Charlie zijn dat ook. Men kan slechts misprijzen hebben voor wie erop uit is bevolkingsgroepen te kwetsen in wat hen het meest heilig is, en niemand heeft het moreel recht om te verkondigen dat het heilige van de andere belachelijker zou zijn dan het zijne. Maar het is nooit door de politie erop af te sturen dat men ideeën kan beletten zich te verspreiden, of ze nu grootmoedig of walgelijk zijn. Vaak is het omgekeerde waar. Alleen een culturele strijd kan de stank verdrijven die verspreid wordt door racisme, en het misprijzen dat uitgaat van de Charlie-karikaturen en sommige volkse tradities die de ergste stereotypen hanteren en nog heel wat moeten evolueren.

Men kan geen keuze maken tussen het afwijzen van het antisemitisme in Aalst en de islamfobie van Charlie. Vooral in een tijd waar een nieuwe golf racistische misdaden gepleegd wordt, [even goed tegen Joden als tegen Moslims](#). De beide partijen en hun aanhangers hebben wel iets beters te doen dan een "competitie over de slachtoffers" te organiseren, want dan zijn er alleen verliezers. [De strijd tegen het racisme is één en ondeelbaar](#). Charlie – Aalst: één strijd!

(*) Henri Goldman is hoofdredacteur van het magazine [Politique](#) dat verschijnt in Franstalig België. Zelf van Joodse origine is hij lid van de [UPJB](#), *Union des Progressistes Juifs de Belgique*. Dit standpunt verscheen op de site van de [UJFP](#) (*Union Juive Française de la Paix*) en op [Cosmopolite](#). Nederlandse vertaling door Ander Europa. We danken Henri Goldman voor de toelating tot vertaling en publicatie.

Hits: 109

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)

Voetnoten

1. De polemiek ontstond aan de Université Libre de Bruxelles, waar op 13 februari een debat plaatsvond met vertegenwoordigers van Charlie-Hebdo. Tegenstanders spraken van het reactionaire karakter van het blad, voorstanders verdedigden de vrije meningsuiting. Zie [Vif/L'Express](#) of [Bruzz](#). [Noot van de vertaler]
 2. Franse komiek die evolueerde van links en antiracistisch naar (uiterst-)rechts, en er niet voor terugdeinsde samen met Jean-Marie Le Pen te verschijnen. [Noot van de vertaler]
 3. Het gaat over [Jean Bricmont](#).
-